

6. pielikums

Valsts izglītības satura centrs
"Izglītojamo ar funkcionāliem
traucējumiem atbalsta sistēmas izveide"
Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.
1/10/IPIA/VIAA/001

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Rēzeknes
Augstskolas
Speciālās
izglītības
laboratorija

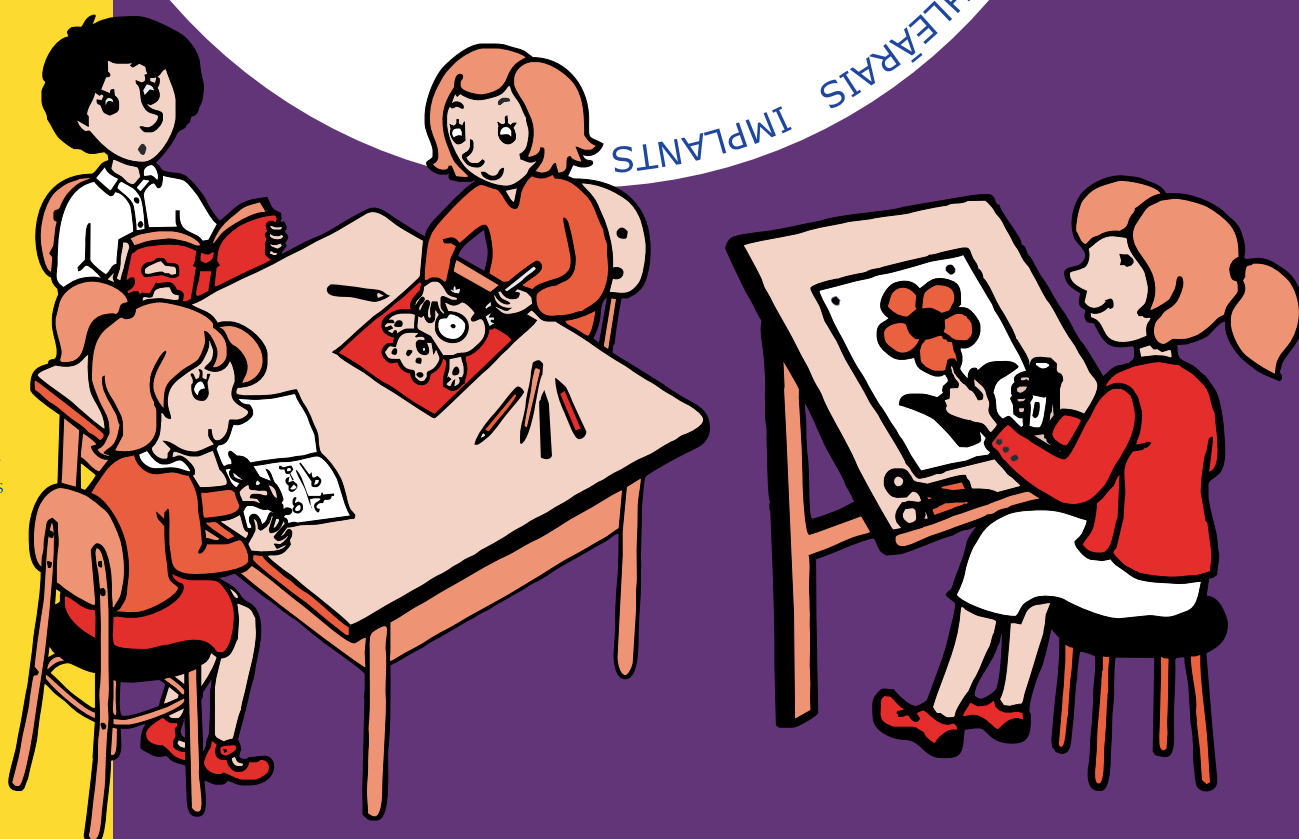
Māksliniece Signe Ērmāne-Ļitvina

METODISKAJAM MATERIĀLAM PEDAGOGIEM DARBAM AR BĒRNIEM, KURIEM IR KOHLEĀRAIS IMPLANTS

VINGRINĀJUMU
KRĀJUMS
**DARBĪBAS
VĀRDA**
PRAKTISKAI
APGUVEI

2013.

Aija Kondrova, Mārīte Rozenfelde, Asja Tauriņa, Aija Tereško, Ieva Želve
6. pielikums metodiskajam materiālam pedagogiem darbam ar bērniem, kuriem ir kohleārais implants
"Vingrinājumu krājums darbības vārda praktiskai apguvei"
Rīga: VISC, 2013. XXX lpp.

Autori

© Aija Kondrova, Mārīte Rozenfelde,
Asja Tauriņa, Aija Tereško, Ieva Želve

Vāka dizains

© Māksliniece Signe Ērmāne- Ļitvina

Dizains un druka

SIA "McĀbols poligrāfija"

Izdevējs

© VISC

Materiāls elektroniski pieejams
Valsts izglītības satura centra mājas lapā
www.visc.gov.lv

ISBN 978-9984-573-80-9

SATURS

IEVADS	2
DARBĪBAS VĀRDU NOZĪME	3
DARBĪBAS VĀRDA PAMATFORMA	21
DARBĪBAS VĀRDA PERSONAS UN SKAITĻI	25
DARBĪBAS VĀRDA LAIKI	31
DARBĪBAS VĀRDU ATVASINĀŠANA AR PRIEDĒKĻIEM	48
ATKĀRTOJUMS	58
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	65
PIELIKUMI	66

IEVADS

Mācību materiāls bērniem, kuriem ir kohleārais implants, veidots ar Valsts izglītības satura centra īstenotā ESF projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide (NR.2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001) finansējumu.

Mācību materiāls domāts sākumskolas izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem, tai skaitā skolēniem ar kohleāriem implantiem, kā arī bērniem ar nepietiekamu valodas attīstību. Tā mērķis ir sekmēt izglītojamo komunikatīvās, valodas, sociokultūras un mācību kompetences veidošanos. Valodas materiāls pielāgots skolēnu vajadzībām un nodrošina pakāpenisku valodas attīstību. Uzdevumu varianti piemēroti gan mutiskai, gan rakstiskai izpildei.

Vingrinājumu krājums sastāv no 5 daļām: darbības vārda nozīme, pamatforma, skaitļi un personas, laiki, darbības vārdu veidošana ar priedēkļiem.

Uzdevumi sastādīti un apkopoti tā, lai izglītojamie varētu apgūt prasmi pareizi veidot izteikumus konkrētās runas situācijās. Runas modeļu ievērošana nepieciešama, lai nodrošinātu skaidru un viegli uztveramu runas satura izteiksmi, kas vajadzīga valodas formu apzinātai izvēlei un lietošanai. Aktīvais vārdu krājums, uzdevumu daudzums un dažādība, daudzie attēli palīdzēs apgūt prasmi runāt, lasīt un pareizi rakstīt. Tēmas ir papildinātas ar attēliem, dažāda veida uzdevumiem, vingrinājumiem, dialogiem. Atkārtojuma sadaļā ievietoti uzdevumi, kurus veicot, izglītojamais nostiprina pamatzināšanas par darbības vārdu un var darboties radoši.

Valodas prasmju uzlabošanai un vārdu krājuma bagātināšanai pielikumā pievienoti materiāli, kas izmantojami praktiski. Tos var sagriezt un izmantot kā darbības vārdu kartītes ar plakātiņiem, spēlēt domino, papildināt savu vārdu krājumu ar darbības vārdiem.

Pielikumā pievienotās tabulas var izmantot, pildot uzdevumus un vingrinājumus. Tabulās atrodami divdesmit pieci bērna ikdienā paši nepieciešamākie darbības vārdi. Tās, izgatavotas lielākā formātā, būs ērti lietojamas arī kā vizuāls atbalsta materiāls klasē darbības vārda īstenības izteiksmes vienkāršo laiku gramatisko formu praktiskai apguvei.

DARBĪBAS VĀRDU NOZĪME

Vārdi, kas nosauc dzīvu būtņu un priekšmetu **darbību** vai **stāvokli**, ir **darbības vārdi**.

Piemēri.

Skrien, sēž, mācās, runā, spēlējas.

1. uzdevums

Izpildi darbības!

Piecelies!

Sēdies!

Nāc šurp!

Parādi lineālu!

Parādi grāmatu!

Paņem zīmuli!

Noliec zīmuli!

Iedod pildspalvu!

Sakārto burtnīcas!

Izdali grāmatas!

Atver grāmatu!

Aizver grāmatu!

Savāc grāmatas!

2. uzdevums

Saki klasesbiedram!

Piemērs. Jāni, paņem somu!

_____, parādi somu!

_____, paņem penāli!

_____, noliec penāli!

_____, iedod šķēres!

_____, parādi pildspalvu!

_____, paņem zīmuli!

_____, iedod lineālu!

_____, parādi dzēšgumiju!

_____, noliec dzēšgumiju!

_____, izdali burtnīcas!

_____, atver burtnīcu!

_____, aizver burtnīcu!

_____, izdali grāmatas!

_____, savāc grāmatas!

_____, sakārto grāmatas!

3. uzdevums

Veido dialogu kopā ar draugu!

(raksta, lasa, veido, zīmē)

- Ko dara mamma?
  - Mamma _____
- Ko dara tētis?
  - Tētis _____
- Ko dara mazais brālītis?
  - Brālītis _____
- Ko dara māsiņa?
  - Māsiņa _____

4. uzdevums

Atbilde uz jautājumiem!

Ko dara meitene?

Ko dara zēns?

Ko dara māmiņa?

Ko dara tētis?

5.uzdevums

Apskati zīmējumu un atbilde uz jautājumiem!

Tētis lasa vai raksta?

- Tētis .....

Meitene zīmē vai krāso?

- Meitene .....

Kaķis sēž vai guļ?

- Kaķis .....

Mamma vāra vai cep?

- Mamma .....

Zēns spēlējas vai spēlē?

- Zēns .....

Suns iet vai skrien?

- Suns .....

6. uzdevums

Izpildi darbības, spēlējoties ar lelli!

Paņem lelli!

Nomazgā lelei seju un rokas!

Noslauki lelei seju un rokas!

Atver skapi!

Paņem lelei svētku kleitu!

Novelc lelei kleitu!

Uzvelc lelei svētku kleitu!

Novelc kurpes!

Paņem svētku kurpes!

Notīri kurpes!

Uzvelc lelei svētku kurpes!

Noliec lelli!

Sakārto skapī lelles apģērbu!

7. uzdevums

Izlasi vārdus! Savieno! Uzraksti teikumus!

Kas?

vējš
mamma
laiva
zēns
skolotāja
traktors
kaķis
skolēni
saule
puķe
taurenis

Ko dara?

gludina
jautā
ķer
pūš
tup
peld
brauc
lido
klausās
spīd
zied

---

8. uzdevums

Izraksti darbības vārdus! Nosaki to jautājumu!

Klase, iet, meitene, zēni, pieci, lido, dzer, grāmata, veido, soma,
makšķerē, domā, šķēres, kleita, kurpes, vingro, klausās, sāp, krūze,
gludina, jūra, ātri

---

9. uzdevums

Izlasi vārdus! Svītriņas vietā raksti atbilstošu vārdu no blakus stabiņa!

Kas?

Skolotāja .....

Skolnieks .....

Ārste .....

Šuvēja .....

Adītāja .....

Krāsotājs .....

Mūrnieks .....

Pārdevēja .....

Celtnieks .....

Fotogrāfs .....

Ko dara?

mācās

šuj

māca

krāso

mūrē

ārstē

ada

fotogrāfē

pārdod

ceļ

10. uzdevums

Nosaki jautājumus pasvītrotajiem vārdiem!

Meitene ķemmē (.....) lellei matus.

Tētis strādā (.....) par šoferi.

Vecmāmiņa iet (.....) uz aptieku pēc zālēm.

Zēni pagalmā spēlē (.....) futbolu.

Šodien māmiņa cep (.....) garšīgu torti.

Māsa lasa (.....) pasaku grāmatu.

Piecas mašīnas stāv (.....) stāvlaukumā.

Ārā spīd (.....) silta saule.

11. uzdevums

Veido vārdu savienojumu „kas? + ko dara?”! Svītriņas vietā liec piemērotu darbības vārdu!

meitene	_____	kurmīšs	_____
zobs	_____	jūra	_____
tauriņi	_____	sniegs	_____
pulkstenis	_____	ritenis	_____
svece	_____	lietus	_____
zibens	_____	lapas	_____

12. uzdevums

Lasi teikumus! Pasvītrot darbības vārdus!

Dace paņēma somu. Juris atvēra matemātikas grāmatu. Ilze paņēma pildspalvu un raksta skaistus burtus. Ance veido zirgu no plastilīna. Kārlis gatavo apsveikumu māmiņai. Ivars skatās pa logu. Ieva krāso dzeltenas puķes. Baiba sakārto rotaļlietas un spēles. Skolotāja palīdz skolēniem.

13. uzdevums

Pabeidz teikumus! Svītriņas vietā raksti atbilstošu darbības vārdu!

_____ zvans. Klasē _____ skolotāja.

_____ latviešu valodas stunda.

Stundā skolēni _____ diktātu par zaķi un ezi.

Pēc tam skolotāja _____ pasaku.

Visi skolēni uzmanīgi _____.

(skan, ienāk, sākas, raksta, stāsta, klausās)

14. uzdevums

Veido vārdu savienojumus „ko dara?+ ko?”!

lasa	_____	_____	kleitu
raksta	_____	_____	zeķes
zīmē	_____	_____	rotaļlietas
līmē	_____	_____	uzdevumu
krāso	_____	_____	filmu
griež	_____	_____	mūziku
gatavo	_____	_____	dzejoli
mazgā	_____	_____	zivis
slauka	_____	_____	gurķi

15. uzdevums

Pabeidz teikumus! Svītriņas vietā ievieto piemērotu darbības vārdu!

Māmiņa _____ vakariņas.

Viņa _____ kartupeļus un _____ gaļu.

Lielā māsa _____ salātus.

Mazā māsa _____ galdu.

Viņa _____ šķīvjus un dakšas.

Vectētiņš _____ futbola spēli.

Tētis _____ mašīnu mazajam brālim.

(vāra, cep, sakārto, gatavo, skatās, griež, saliek, labo)

16. uzdevums

Pabeidz teikumus! Pasvītro darbības vārdus! Iekavās ieraksti darbības vārda jautājumu!

Rūta _____ (_____) mazu kaķēnu.

Kaķēns _____ (_____) siltu pienu.

Paula _____ (_____) kaķēnam guļvietu.

Zane _____ (_____) mīkstu rotaļlietu.

Kaķēns _____ (_____) ar jauno rotaļlietu.

17. uzdevums

Veido vārdu savienojumus „ko dara? + ar ko?”!

_____ ar slotu

_____ ar lejkanņu

_____ ar zīmuli

_____ ar lecamauklu

_____ ar pildspalvu

_____ ar karoti

_____ ar līmi

_____ ar šķērēm

_____ ar traktoru

_____ ar mašīnu

_____ ar lidmašīnu

_____ ar divieli

_____ ar nazi

_____ ar lineālu

_____ ar grābekli

_____ ar fotoaparātu

_____ ar lāpstu

_____ ar adatām

_____ ar šujmašīnu

_____ ar makšķeri

_____ ar ziepēm

_____ ar gludekli

_____ ar cirvi

_____ ar otu

_____ ar zāģi

_____ ar ķemmi

18. uzdevums

Veido vārdu savienojumus!

ko dara? + ko?

_____ grīdu
_____ sauli
_____ puķi
_____ maizi
_____ lapas
_____ zupu
_____ šalli
_____ svārkus
_____ matus

ko dara? + ar ko?

_____ ar slotu
_____ ar zīmuli
_____ ar līmi
_____ ar nazi
_____ ar grābekli
_____ ar karoti
_____ ar adatām
_____ ar šujmašīnu
_____ ar ķemmi

19. uzdevums

Veido vārdu savienojumus „ko dara?+ kur?“!

_____ klasē
_____ mājās
_____ guļamistabā
_____ ēdamistabā

_____ ekskursijā
_____ atpūtas telpā
_____ veikalā
_____ kinoteātrī

20. uzdevums

Veido teikumus, izmantojot darbības vārdus **liek, met, lej, ber!**

21. uzdevums

Izlasi un atkārto!

- Raksti precīzi!
- Lasi skaļi!
- Runā pareizi!
- Zīmē skaisti!
- Griez precīzi!
- Sēdi taisni!
- Sakārto rūpīgi!
- Klausies uzmanīgi!

22. uzdevums

Ievieto vārdus teikumos! Izlasi teikumus!

(runā, raud, slauka, raksta, lasa, rēķina, lido, mācās, zīmē, dzied)

Vecmāmiņa	_____	skaļi.
Meitenīte	_____	klusī.
Dežurants	_____	tīri.
Daniels	_____	kārtīgi.
Ella	_____	lēni.
Erna	_____	ātri.
Lidmašīna	_____	augstu.
Ulla	_____	labi.
Alla	_____	precīzi.
Liene	_____	skaisti.

23. uzdevums

Veido vārdu savienojumus „ko dara?+ kā?”!

runā	_____	_____	augstu
raksta	_____	_____	ātri
lasa	_____	_____	pareizi
kliedz	_____	_____	labi
vingro	_____	_____	tīri

24. uzdevums

Izlasi teikumus! Pabeidz!

1. Zēns piedalās sacensībās. Viņš _____ ātri. Zēnam _____ karsti.
2. Man šodien salst rokas. Ārā _____ auksti.
3. Skolēns _____ uzdevumu pareizi. Skolotāja ļoti _____.
4. Tālis un Kārlis met akmeņus. Tālis _____ tālu, bet Kārlis _____ tuvu.
5. Zēns atver meitenei durvis. Tas _____ pieklājīgi.

25. uzdevums

Izlasi! Atbilde uz jautājumiem!

Šodien ir silts. Spīd silta saule. Kārlis rok zemi. Pēteris stāda koku. Dace stāda puķes. Jānis nes spaini ar ūdeni. Sandis ieļēj ūdeni lejkannā. Ance aplej koku un puķes. Visi skolēni čakli strādā.

1. Ko dara Kārlis?
2. Ko dara Pēteris?
3. Ko dara Dace?
4. Ko dara Jānis?
5. Ko dara Sandis?
6. Ko dara Ance?

26. uzdevums

Sakārto vārdus teikumā! Uzraksti teikumus!

- veikālā, saldējumu, Zane, nopirka

- klases, mazgā, dežurants, solus

- lasa, skolotāja, pasaku, interesantu

- bumbu, Jānim, Juris, met

- šķīvī, lej, zupu, vecmāmiņa

- dod, Līnai, grāmatu, Dina

- zeķes, vecmāmiņa, ada, un, cimdus

- Uldis, pienu, lej, krūzē

---

27. uzdevums

*Izdomā un uzraksti 3 teikumus ar vārdiem **mazgā, tīra, uzvelk!***

Kas? Ko dara? Ko? _____

Kas? Ko dara? Kādu? Ko? _____

Kad? Kas? Ko dara? Ko? _____

28. uzdevums

Ar dotajiem vārdiem izdomā un uzraksti teikumus! Pasvītro darbības vārdus!

pērk, stāsta, parāda, šuj, palīdz

Kas? Ko dara? Ko?

Kas? Ko dara? Kādu? Ko?

Kas? Ko dara? Ko? Kam?

Kas? Ko dara? Kādu? Ko? Kam?

Kad? Kas? Ko dara? Kādai? Kam?

---

29. uzdevums

Svīttriņas vietā liec atbilstošu darbības vārdu!

Putns _____ uz zara.

Daina _____ grīdu.

Gailis _____ no rīta.

Dīķī _____ pīlēni.

Bērni _____ pagalmā.

Vāvere _____ pa koku.

Mežā _____ dažādas sēnes.

Meitene _____ matus.

Stirna _____ no meža.

Aina _____ maizi.

30. uzdevums

*Ievieto dzejolī darbības vārdus **ceļ, smeļ, liec, sniedz!** Izlasi dzejoli!*

Zaķis ausis gaisā .....

Un ar ausīm vēju .....

Zaķis ausis lejup .....

Un ar ausīm zemi .....

Kamēr nogurumu mana,-

Katram sava vingrošana.

/V.Ļūdēns./

31. uzdevums

Izvēlies un uzraksti atbilstošu darbību!

Piemērs. Nazis griež.

Adata ..... (asa, maza, dur, metāla)

Putns ..... (dzied, liels, spārni, lido)

Laiva ..... (koka, liela, peld, caura)

Suns ..... (rej, sargā, skaists, pūkains)

Roze ..... (sarkana, zied, asa, smaržo)

Koks ..... (lapas, liels, aug, pagalmā)

Skolēni ..... (slido, slēpo, peld, skrien, vingro)

Zivis ..... (guļ, peld, ēd, dīķis, ūdens)

Zvans ..... (liels, skaļš, skan, smags)

32. uzdevums

Ievieto vārdus teikumos un nosaki to jautājumus!

(pārdod, iedod, slauka, griež, labo, ārstē, māca)

Šoferis ..... mašīnas riteni.

Pastnieks ..... vēstuli no vecmāmiņas.

Sētnieks ..... ietvi.

Pārdevēja ..... pārtikas produktus.

Skolotāja ..... bērniem rēķināt.

Vetārsts ..... dzīvniekus.

Frizieris ..... matus ar šķērēm.

33. uzdevums

Izlasi stāstu un atbilde uz jautājumiem!

Oktobrī skolēni un skolotāja iet pastaigāties pa parku. Parkā aug dažādi koki: bērzi, kļavas, liepas, ozoli, egles un priedes. Koku lapas krāsojas rudenīgās krāsās. Vējš rauj lapas no kokiem. Tās krīt zemē. Egles un priedes stāv zaļas. Laila, Alise un Elīna lasa krāsainās bērzu, kļavu un liepu lapas. Gvido atrod lielu, baltu sēni. Una, Aivis un Gustavs lasa priežu un egļu čiekurus. Gunta burtnīcā zīmē bērzu, bet Guntis zīmē egli. Vēlāk bērni parkā atpūšas un spēlē dažādas spēles.

1. Ko dara Gunta un Guntis?
2. Ko dara Gvido?
3. Ko dara Una, Aivis un Gustavs?
4. Ko dara Laila, Alise un Elīna?

34. uzdevums

Atmini mīklu!

Pavasārī izaug, rudenī nokrīt.

(_ _ _ _ _)

35. uzdevums

Lasi un atceries darbības vārda sinonīmus!

sacīt – teikt

aicināt – saukt

spīdēt – mirdzēt

domāt – gudrot

prasīt – jautāt

neļaut – aizliegt

mānīties – melot

bārt – rāt

kliegt – bļaut

dot – sniegt

sviest – mest

spēlēt – rotaļāties

bēgt – mukt

iet – doties

celt – būvēt

DARBĪBAS VĀRDA PAMATFORMA

Nenoteiksme ir darbības vārda ***pamatforma***, kas darbību tikai nosauc.

Nenoteiksmē darbības vārdiem ir ***galotne - t*** vai ***– ties***.
Darbības vārds **nenoteiksmē** atbild uz jautājumu ***ko darīt?***

Piemēri.

Skriet, sēdēt, runāt, mācīties, spēlēt, atpūsties.

1. uzdevums

Turpini teikumu! Izvēlies atbilstošus darbības vārdus nenoteiksmē!

Zupa var _____
_____
_____

(garšot, smaržot, vārīt, augt, burbuļot, negaršot, cepties, izlīt, mazgāties, spīdēt)

2. uzdevums

Ko nedrīkst darīt? Uzraksti!

uz ielas

mežā

teātrī

_____
_____
_____

_____
_____
_____

_____
_____
_____

3. uzdevums

Izdomā un uzraksti savu dzejoli! Lieto darbības vārdus, kas atbild uz jautājumu ko darīt?!

Man ļoti patīk.

Man ļoti patīk _____

Man ļoti patīk _____

Man ļoti patīk _____

Bet nepatīk man _____

Iekrāso darbības vārdus! Izlasi savu dzejoli draugam!

4. uzdevums

Veido dialogu pāri ar draugu!

1. Vai drīkst atvērt logu?

- Nedrīkst _____ (ko darīt?). Šodien ir auksts laiks.

2. Vai drīkst ieslēgt televizoru?

- Nevajag _____ (ko darīt?). Tagad ir neinteresants raidījums.

3. Vai drīkst paņemt krēslu?

- Nē, nedrīkst _____ (ko darīt?). Tas krēsls ir salauzts.

5. uzdevums

Izlasi dzejoli! Pasvītro darbības vārdus! Izraksti darbības vārdus, pārveidojot tos nenoteiksmes formā!

Balts, balts bērziņš
Pie upes platās,
Pamodies agri,
Saulē skatās.

Saulīte, māmiņa,
Mīļu, mīļu roku
Noglāsta, sasilda
Putnu un koku.

Izspūris strazdiņš
Tup bērza galā,
Sarāvies čokurā,
Drebinās salā.

Dzirkstin dzirkst spalvas,
Spārni, spārni liesmo,
Pateicas strazds
Saulei ar dziesmu.

Glāb, glāb strazdu,
Saulīte labā,
Atkausē knābīti,
Kas dziesmu glabā!"

/A.Balodis/

Piemērs. Pamodies - pamosties

---

6. uzdevums

Izlasi, padomā un atbilde!

Ko var **spēlēt**?

Ar ko var **spēlēties**?

(bungas, kluči, lelles, ģitāra, taure, rotaļlietas, bumba, klavieres, vijole)

- Spēlēt var _____, _____, _____,

_____ (ko?).

- Spēlēties var _____, _____, _____,

_____ (ar ko)?

DARBĪBAS VĀRDA PERSONAS UN SKAITĻI

Ja darbojas **viena persona**, tad darbības vārds lietojams **trīs vienskaitļa personās**.

Piemēri.

Es lasu (vienskaitļa 1. persona).

Tu lasi (vienskaitļa 2. persona).

Viņš, viņa lasa (vienskaitļa 3. persona).

Ja darbojas **vairākas personas**, tad darbības vārds lietojams **trīs daudzskaitļa personās**.

Piemēri.

Mēs lasām (daudzskaitļa 1. persona).

Jūs lasāt (daudzskaitļa 2. persona).

Viņi, viņas lasa (daudzskaitļa 3. persona).

1. uzdevums

Sameklē sev draugu! Veidojiet dialogu!

*Saki draugam!
Raksti burtus!*

*Jautā draugam!
Ko tu dari?
Ko tu raksti?*

*Draugs atbild!
Es rakstu.
Es rakstu burtus.*

Lasi grāmatu!

*Ko tu .....?
Ko tu .....?*

*Es .....
Es .....*

Zīmē sauli!

*Ko tu .....?
Ko tu .....?*

*Es .....
Es .....*

*Draugs saka!
Atver logu!*

*Draugs jautā!
Ko tu dari?
Ko tu atver?*

*Atbildi uz jautājumu!
Es atveru.
Es atveru logu.*

Mazgā rokas!

*Ko tu .....?
Ko tu .....?*

*Es .....
Es .....*

Tīri tāfeli!

*Ko tu .....?
Ko tu .....?*

*Es .....
Es .....*

2. uzdevums

*Nosauc darbības, ko tu dari skolā! Izmanto vārdus **sēž, lasa, raksta, rēķina, zīmē, līmē, veido, skatās, klausās**! Ko tu vēl dari skolā?*

Pajautā klasesbiedram!

Pastāsti, ko tu dari skolā!

3. uzdevums

Ievieto vārdus! Pārveido galotnes!

Es _____ (stāvēt) pie loga. Tu _____ (rakstīt) diktātu.

Es _____ (kāpt) pa kāpnēm. Tu _____ (gulēt) gultā.

Es _____ (nest) somu. Tu _____ (nolikt) jaku.

Es _____ (mazgāties) dušā. Tu _____ (barot) suni.

4. uzdevums

Lasi dialogus!

- Andris: - Kur tu **ej**, Māri? Vai tu **ej** uz stadionu?
Māris: - Jā, es **ēju** uz stadionu un pēc tam **iešu** uz kino.
Andris: - Bet es **nāku** no stadiona un vairs nekur **neiešu**.
- Edgars: - Vai tu **nāc** no skolas?
Inga: - Nē, es **nenāku** no skolas, es **nāku** no baseina.
Edgars: - Bet es **iešu** uz veikalu, un pēc tam mēs **iesim** uz koncertu.
- Ilze un Ilona: - Vai jūs **nākat** no spēļu laukuma?
Edgars un Dans: - Jā, mēs **nākam** no spēļu laukuma un **ejam** uz parku.
Ilze un Ilona: - Bet mēs šodien **neiesim** uz parku, mēs **iesim** uz kino. **Nāciet** jūs arī kopā ar mums!

5. uzdevums

Veido dialogus ar klasesbiedru pēc parauga!

Alvis: - Vai jūs **nākat** no _____?

Elvis: - Jā, mēs **nākam** no _____ un **ejam** uz _____.
Bet kur tu **ej**, Alvi?

Alvis: - Es **ēju** uz _____.

6. uzdevums

Lasi un pieraksti galotnes!

Es (*ko daru?*) tīr__ zobus, mazgāj__ seju, saķemmēj__ matus,
uzvelk__ kleitu, paņem__ somu un ej__ uz skolu.

Mēs (*ko darām?*) tīr__ zobus, mazgā__ sejas, saķemmē__ matus,
uzvelk__ kleitas, paņem__ somas un ej__ uz skolu.

Tur mēs (*ko darīsim?*) lasīs__, rakstī__, rēķinā__, zīmē____,
domā____, runā____.

7. uzdevums

Izlasi teikumus! Nosaki skaitli un personu!

Es kāpju (_____) kalnā. Es leju (_____) ūdeni.

Viņš rok (_____) grāvi. Jūs ģērbjat (_____) lelles?

Viņas skatās (_____) bilžu grāmatu.

Mēs braucam (_____) uz laukiem.

Viņi smejas (_____) par Jāņa jokiem.

Es pamostos (_____) naktī. Viņš jautā (_____) skolotājam.

Mēs lasām (_____) sēnes. Jūs rēķināt (_____) uzdevumu.

Mēs gaidām (_____) ciemiņus.

8. uzdevums

Turpini teikumus, atbildot uz jautājumiem!

Ko tu dari pagalmā?

Pagalmā es .....

Ko jūs darāt pagalmā?

Pagalmā mēs .....

Ko viņi dara pagalmā?

Pagalmā viņi .....

9. uzdevums

Izlasi tekstu! Virs katra darbības vārda uzraksti personu!

1.pers.

Piemērs. Mēs gaidām rudeni.

Mēs gaidām rudeni. Tu priecājies par sauli. Viņš sameklē lietussargu.
Viņi rotaļājas pagalmā. Viņa pastaigājas pa parku. Es strādāju dārzā.
Jūs plūcat skaistos ziedus. Zēni rok zemi. Meitenes stāda puķes.
Tēvs sagatavo darbarīkus. Māte gatavo pusdienas.

10. uzdevums

Izlasi tekstu!

Uz skolu es braucu ar autobusu. Pie pieturas tu sagaidi mani. Tālāk mēs braucam kopā. Skolā mūs sagaida draugi. Viņi sasveicinās ar mums. Es piedāvāju viņiem ābolus. Tu pacienā ar konfektēm. Pēc tam mēs ejam uz klasi. Klasesbiedri sagaida mūs. Atskan zvans. Ienāk mūsu skolotāja un sākas stunda.

Izraksti no teksta darbības vārdus kopā ar vietniekvārdiem vai lietvārdiem! Iekavās ieraksti darbības vārda skaitli un personu!

Piemērs. Es braucu (viensk., 1.pers.), tu sagaidi (viensk., 2.pers.)

DARBĪBAS VĀRDA LAIKI

1. uzdevums

Izlasi teikumus! Pasvītro darbības vārdus! Sameklē atšķirības!

Aiva atver logu.	Aiva atvēra logu.	Aiva atvērs logu.
Juris noslauka tāfeli.	Juris noslaucīja tāfeli.	Juris noslaucīs tāfeli.
Baiba aplej puķes.	Baiba aplēja puķes.	Baiba aplies puķes.
Kārlis savāc grāmatas.	Kārlis savāca grāmatas.	Kārlis savāks grāmatas.
Dina sakārto burtnīcas.	Dina sakārtoja burtnīcas.	Dina sakārtos burtnīcas.

TAGADNE

Darbības vārds **tagadnē** norāda, ka *darbība notiek tagad un vēl nav pabeigta.*

Darbības vārds **tagadnē** atbild uz jautājumu ***ko dara?***

Piemēri.

Šodien ***spīd*** silta saule.

Meitenes ***lasa*** interesantu grāmatu.

2. uzdevums

Izlasi tekstu! Aiz katra darbības vārda iekavās ieraksti jautājumu, uz kuru tas atbild!

Dārzā deg ( ) ugunskurs. Balti dūmi kāpj ( )
debesīs. Ap ugunsroku līdz vakaram spēlējas ( ) bērni.
Meitenes grābj ( ) lapas un sauso zāli. Zēni nes ( )
visu uz ugunsroku un sadedzina ( ).

3. uzdevums

Pasvītro darbības vārdus! Nosaki darbības vārdu jautājumu un laiku!

Lācēns sēž krēslā un vēro māmiņu. Viņa gludina mazā lācēna veļu. Tētis darbnīcā gatavo jaunu skapi. Lācēns garlaikojas. Viņš grib jaunas rotaļlietas. Tētis pasauc lācēnu uz darbnīcu. Mazais lācēns palīdz tētim zāģēt dēļus. Darbnīcā lācēns spēlējas ar koka klučiem.

4. uzdevums

*Izdomā un uzraksti 3 teikumus ar vārdiem **paņem, samīļo, apsveic!** Iekrāso darbības vārdus!*

Kas? Ko dara? Ko? .....

Kas? Ko dara? Kādu? Ko? .....

Kad? Kas? Ko dara? Ko? .....

5. uzdevums

Pabeidz teikumus! Pārveido iekavās doto darbības vārdu tagadnē!

Lācēns ..... (sameklēt) rūtainu kreklu, zilās bikses un dzeltenās zeķītes. Māmiņa ..... (likt) grozā garšīgos cepumus un aveņu ievārījumu. Mazais lācēns un māmiņa ..... (iet) ciemos pie vecmāmiņas un vectētiņa.

Lācēns ..... (aizvērt) mazos vārtiņus.

Taciņa ..... (vest) cauri mežam tieši pie vecmāmiņas un vectētiņa.

6. uzdevums

Veido dialogu! Uzraksti jautājumus dotajām atbildēm!

1. _____

Brālis spēlē bumbu.

2. _____

Es dziedu dziesmu.

3. _____

Viņi rēķina uzdevumu matemātikā.

PAGĀTNE

Darbības vārds ***pagātnē*** norāda, ka *darbība jau notikusi*.

Darbības vārds ***pagātnē*** atbild uz jautājumiem ***ko darīju? ko darīji? ko darīja? ko darījām? ko darījāt?***

Piemēri.

Vakar ***spīdēja*** silta saule.

Meitenes ***lasīja*** interesantu grāmatu.

7. uzdevums

Izlasi tekstu!

Es nopirku biļetes uz teātri. Es gāju uz izrādi „Punktiņa un Antons”. Es sēdēju pirmajā rindā un labi dzirdēju. Programmā es izlasīju, kā sauc aktierus. Savu skolas somu es ņēmu līdzi. Pēc teātra es braucu ar autobusu uz mājām. Autobusā es gulēju. Mājās es biju vēl.

Pasvītro darbības vārdus! Nosaki darbības vārdiem jautājumu un laiku!!

8. uzdevums

Izpildi darbības!

Paņem zīmuli! Uzzīmē māju! Uzraksti vārdu **māja**! Noliec zīmuli!

Pajautā klasesbiedram!

Ko es darīju?

Klasesbiedrs atbild!

Tu paņēmi zīmuli.

Tu _____ (ko darīji?) māju.

Tu _____ (ko darīji?) vārdu.

Tu _____ (ko darīji?) zīmuli.

9. uzdevums

Izlasi, ko darīja bērni dabaszinību stundā!

Dabaszinību stundā mēs strādājām grupās. Veidojām koku lapu kolekciju. Iepriekš parkā mēs savācām bērzu, kļavu, liepu un ozolu lapas. Klasē mēs tās starp avīzēm izkaltējām.

Tad noformējām kolekciju: uzzīmējām kokus, pielīmējām lapas un uzrakstījām koku nosaukumus.

Izraksti darbības vārdus! Dari tā!

Mēs strādājām, _____, _____, _____,
_____, _____, _____.

Pastāsti, ko jūs darījāt dabaszinību stundā!

10. uzdevums

Turpini teikumus! Svītriņas vietā liec piemērotu darbības vārdu!

No rīta Signe agri _____ (ko darīja?) un _____
(ko darīja?) uz Rīgu.

Rīgā viņa _____ (ko darīja?) savu draudzeni.

Viņas _____ (ko darīja?) teātra izrādi par meža zvēriem.

Abām meitenēm izrāde _____ (ko darīja?)

(satika, skatījās, aizbrauca, piecēlas, sēdēja, patika)

11. uzdevums

Sakārto vārdus teikumā! Uzraksti teikumus! Nosaki darbības vārdu laiku un jautājumu!

Skolēni, rudenī, ekskursijā, uz, brauca, Madonu.

_____

Sēnes, lasīja, un, vasarā, ogas, bērni.

_____

Sacensībās, zēnu, futbola, uzvarēja, komanda.

_____

Ar, pīlēniem, peldēja, pīle, ezerā, pilsētas.

_____

Lija, pūta, stiprs, auksts, lietuss, vējš, ārā, un.

_____

12. uzdevums

Izlasi teikumus un atbilde uz jautājumiem!

Zinta vakar slaucīja grīdu, bet šodien tīra tāfeli. Dagne šodien izdala burtnīcas, bet vakar izdalīja grāmatas. Armands vakar atvēra logu, bet šodien sakārto klasi. Egils šodien palīdz Laurai, bet vakar palīdzēja skolotājai.

1. Ko darīja Zinta vakar?	5. Ko darīja Armands vakar?
2. Ko dara Zinta šodien?	6. Ko dara Armands šodien?
3. Ko darīja Dagne vakar?	7. Ko darīja Egils vakar?
4. Ko dara Dagne šodien?	8. Ko dara Egils šodien?

NĀKOTNE

Darbības vārds ***nākotnē*** norāda, ka *darbība vēl notiks*.

Darbības vārds ***nākotnē*** atbild uz jautājumiem: ***ko darīšu?***
ko darīsi? ko darīs? ko darīsim? ko darīsiet?

Piemēri.

Rīt ***spīdēs*** silta saule.

Meitenes ***lasīs*** interesantu grāmatu.

14. uzdevums

Izlasi tekstu! Ieraksti jautājumus!

Pēc stundām es iešu (____) mājās. Vispirms es mazgāšu (____) rokas. Tad izgludināšu (____) savu priekšautu un pārgērbšos (____). Es gatavošu (____) salātus. Es izņemšu (____) no ledusskapja produktus. Izvārīšu (____) olas. Es sagriezīšu (____) olas, lociņus un sajaukšu (____) visu ar krējumu. Es ēdīšu (____) salātus un dzēršu (... ..) tēju ar citronu.

15. uzdevums

Skolēni gatavojās Mātes dienai. Viņi darbojās divās grupās. Pienākumus grupām sadalīja Arnis. Izlasi!

1. *Mēs nomazgāsim solus, bet jūs sakārtosiet skapi.*
2. *Mēs apliesim puķes, bet jūs izslaucīsiet klasi.*
3. *Mēs izgatavosim afīšu, bet jūs uzrakstīsiet ielūgumus.*
4. *Mēs iemācīsimies dzejoļus, bet jūs iemācīsieties dziesmas.*
5. *Mēs izcepsim pīrāgus, bet jūs saklāsiet galdu.*

Izdomā arī tu pienākumus divām skolēnu grupām Ziemassvētku pasākuma organizēšanai!

16. uzdevums

Izlasi tekstu! Pasvītro darbības vārdus! Vīrs darbības vārda uzraksti, uz kādu jautājumu tas atbild!

Saule pacelsies arvien augstāk pie apvāršņa. Saules stari stiprāk sasildīs zemi. Dienas kļūs garākas. Kusīs sniegs un dīgs zāle. Uzziedēs pirmie pavasara ziedi. Kokiem plauks lapas. Atlidos putni un vīs ligzdas. Visa daba atdzīvosies. Sāksies pavasaris.

17. uzdevums

Ieraksti jautājumu!

Nosaki darbības vārda laiku!

Aldis atnesa (.....) lāpstu.

Viņš raks (.....) bedri.

Meitenes paņēma (.....) jaunus kociņus.

Viņas stādīs (.....) bērzus.

Ko darīs Raitis un Reinis? Viņi atnesīs (.....) ūdeni.

Ko darīs Ilma? Viņa aplaistīs (.....) jaunus kociņus.

18. uzdevums

Pabeidz teikumus! Ievieto atbilstošus darbības vārdus!

Ceļa malā ..... (ies, sanāks, sēdēs) skolēni.

Viņi ..... (sēs, stādīs, raks) kociņus.

„Zēni, vai jūs ..... (sēsiet, stādīsiet, raksiet) daudz kociņus?” ..... (teiks, runās, jautās) Ilzīte.

„Mēs ..... (sēsim, stādīsim, raksim) daudz kociņu,” ..... (teiks, atbildēs, runās) kāds zēns.

„Es arī ..... (iesēšu, iestādīšu, izrakšu) vienu kociņu,” ..... (teiks, atbildēs, sacīs) Ilzīte.

Kāds zēns ..... (palīdzēs, pastāstīs, parādīs) Ilzītei.

Beigās viņš ..... (teiks, atbildēs, sacīs):

„Nu tu arī ..... (strādāsi, piedalīsies, palīdzēsi) talkā, Ilzīt.

Mēs kopā ..... (padarīsim, iestādīsim) labu darbu.”

19. uzdevums

Pārveido darbības vārdus pagātnē un nākotnē! Savieno ar atbilstošu vārdu no blakus stabiņa!

Piemērs. Ceļ – cēla – cels ..... māju
Ceļ māju, cēla māju, cels māju

Būvē - ..... - ..... dzejoli

Palīdz - ..... - ..... krāsni

Sēž - ..... - ..... bibliotēku

Kurina - ..... - ..... teātrī

Runā - ..... - ..... māmiņai

20. uzdevums

Izlasi tekstu! Izraksti darbības vārdus nākotnē kopā ar lietvārdu vai vietniekvārdu! Nosaki darbības vārda skaitli un personu!

Svētdien mēs aizgājām uz mežu. Taciņas malā auga bērzs. Es nogriezu dažus zariņus. Brālis mājās tos ielika siltā ūdenī.

Šodien pumpuri jau atveras. Parādās pirmās zaļās lapiņas. Es nolieku vāzi ar bērzu zariem uz māmiņas galda.

Drīz māmiņa pārnāks no darba. Viņa ieraudzīs uzplaukušos zariņus. Kā viņa priecāsies!

Nenoteiksme	Tagadne (šodien, tagad)	Pagātne (vakar, bija)	Nākotne (rīt, būs)
Ko darīt?	Ko dara?	Ko darīja?	Ko darīs?
nākt domāt lasīt	nāk domā lasa	nāca domāja lasīja	nāks domās lasīs

21. uzdevums

Sagrupē darbības vārdus!

Sēž, atbrauca, peldēs, rakstīja, gulēja, iet, jautāja, raud, griezīs, dziedāja, brauks, gulēs, mazgā, slaucīs, klausās

<i>Ko dara?</i>	<i>Ko darīja?</i>	<i>Ko darīs?</i>
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

22. uzdevums

Lasi un pieraksti galotnes!

Es rēķin____ (ko daru?) uzdevumu. Viņa las____ (ko darīs?) dzejoli.
Tu līm____ (ko darīji?) papīra zaķi? Mēs mazgā____ (ko darīsim?) klases sienas. Viņš nes____ (ko darīs?) papīrgrozu. Jūs brauks____ (ko darīsiet?) ekskursijā? Viņi ielē____ (ko darīja?) tēju krūzēs. Viņas māc____ (ko dara?) dzejoli.

23. uzdevums

Nosaki jautājumu izceltajiem vārdiem!

Mēs **spēlējam** (_____) teātri. Skolotāja **lasa** (_____) vēstuli.
Vai jūs **zvejojāt** (_____) zivis? Tu **uzrakstīji** (_____) kontroldarbu?
Viņi **nopirks** (_____) ābolus. Es **braukšu** (_____) uz jūrmalu.
Tētis **atveda** (_____) ābolus un bumbierus.

24. uzdevums

Lasi teikumus! Iekavās ieraksti darbības vārda laiku un jautājumu!

Piemērs. Izgatavo (tagadne, ko dara?)

Fabrikā strādnieki **izgatavo** (.....) labus televizorus.

Tētis **nopirka** (.....) jaunu televizoru.

Māmiņa **priecājas** (.....) un **skatās** (.....) filmas.

Meitenes **skatīsies** (.....) bērnu raidījumus.

25. uzdevums

Ievieto vārdus teikumos! Iekavās ieraksti darbības vārda laiku un jautājumu! Pasvītro darbības vārdu galotnes!

Vakar zēns ..... (.....) grāmatu.

Šodien mamma ..... (.....) ābolu ievārījumu.

Tētis rīt ..... (.....) uz Rīgu.

Meitene vakar ..... (.....) bizes.

Šodien meitene ..... (.....) matu lentas.

Rīt ..... (.....) vecmāmiņa.

(lasīja, vāra, brauks, sapina, sien, atbrauks)

26. uzdevums

Ievieto vārdus teikumos! Iekavās ieraksti darbības vārda laiku un jautājumu! Pasvīturo darbības vārdu galotnes!

Vakar tētis ..... (.....) futbolu.

Tagad vecmāmiņa ..... (.....) pīrādziņus.

Rīt māšai ..... (.....) jaunu kleitu.

Šodien vectētis ..... (.....) grozu ar sēnēm.

Vakar mamma ..... (.....) brālim.

Tagad brālis ..... (.....) teātri.

Rīt visa ģimene ..... (.....) ekskursijā.

(cep, atnesa, skatījās, palīdzēja, spēlēja, nopirks, brauks)

27. uzdevums

Izlasi teikumus! Nosaki darbības vārdu jautājumu un laiku!

Zēns stāsta (.....).

Meitene klausījās (.....).

Viņa atcerēsies (.....).

Viņš salabos (.....).

Viņi spēlēja (.....).

Viņš sargā (.....).

Skolotāja mācīja (.....).

Viņas krāso (.....).

Viņa bēra (.....).

Meitenes apsolīs (.....).

28. uzdevums

Pārveido darbības vārdus!

Tagadne

Pagātne

Nākotne

stāvēja

mazgā

dāvinās

raksta

ienāca

skatīsies

mizoja

ved

spers

griezīs

grāba

29. uzdevums

Raksti pareizi!

1. Es (nogriezt – vsk., 1. pers., pag.) _____ maizi.
2. Es (krāsot - vsk., 1. pers., tag.) _____ istabu.
3. Vai es (rakstīt - vsk., 1. pers., nāk.) _____ kontroldarbu?
4. Rīt es (lasīt - vsk., 1. pers., nāk.) _____ jaunu grāmatu.
5. Es ilgi (šūt - vsk., 1. pers., tag.) _____ lentu.
6. Es (rakt - vsk., 1. pers., pag.) _____ zemi ar lāpstu.
7. Pavasarī es (stādīt - vsk., 1. pers., nāk.) _____ puķu stādus dārzā.
8. Es (skatīties - vsk., 1. pers., pag.) _____ teātra izrādi.
9. Šodien es (braukt - vsk., 1. pers., pag.) _____ pie draudzenes.
10. Parkā es (salasīt - vsk., 1. pers., nāk.) _____ daudz ozolzīles.

Pārveido teikumus vienskaitļa 2. personā!

---

30. uzdevums

Ievieto vārdus teikumos!

Valdis un Valda pagalmā ..... bumbu.

Dace un Una istabā ..... mūziku.

Liāna un Laine rīt ..... uz kino.

Zina un Zinta ..... teātra apģērbu.

Inta ..... šūpolēs.

Lauris ..... interesantu filmu.

(ies, klausās, šūposies, spēlēja, šuj, skatījās)

Sagrupē teikumus!

Tagadne .....

Pagātne .....

Nākotne .....

31. uzdevums

Izdomā un uzraksti teikumus pēc shēmas!

Kas? + Ko dara? + Ko?
.....

Kas? + Ko darīja? + Ko? + Kur?
.....

Kad? + Kas? + Ko darīs? + Ar ko?
.....

32. uzdevums

Izlasi tekstu! Atbilde uz jautājumiem!

Naktī Nauris gul.

No rīta Nauris pieceļas. Viņš tīra zobus, mazgā seju un rokas. Nauris ēd brokastis un iet uz skolu.

Dienā Nauris ēd pusdienas. Viņš mācās un pilda mājas darbus. Pēc tam Nauris spēlējas.

Vakarā Nauris lasa grāmatas, žurnālus un skatās televizoru. Viņš ēd vakariņas. Tad Nauris tīra zobus un iet gulēt.

1. Ko dara Nauris naktī?
2. Ko dara Nauris no rīta?
3. Ko dara Nauris dienā?
4. Ko dara Nauris vakarā?

Pārveido tekstu pagātnē un nākotnē!

33. uzdevums

Izdomā un uzraksti 3 teikumus tagadnē! Pasvītro darbības vārdus un nosaki to jautājumu!

Pārveido teikumus pagātnē un nākotnē!

DARBĪBAS VĀRDU ATVASINĀŠANA AR PRIEDĒKĻIEM

1. uzdevums

Apskati attēlus un atbilde uz jautājumiem!

Meitene veido suni
vai meitene izveidoja
suni?

- Meitene .....

Zēns dzer pienu vai
zēns izdzēra pienu?

- Zēns .....

Tētis pērk avīzi vai
tētis nopirka avīzi?

- Tētis .....

Meitene tīra spoguļi
vai meitene notīrīja
spoguļi?

- Meitene .....

Mamma lej ūdeni vai
mamma izlēja ūdeni?

- Mamma .....

Tētis griež maizi vai
tētis sagrieza maizi?

- Tētis .....

2. uzdevums

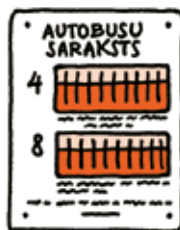
Kur var **iekrist**, bet kam var **izkrist** cauri?

Šūpuļtīkls, spainis, riņķis, peļu slazds, mākonis, siena kaudze, bedre, zirnekļa tīkls, upe, ūdens

- Iekrist var _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____ (kur?).
- Izkrist cauri var _____, _____, _____, _____ (kam?).

3. uzdevums

Ko var **izlasīt**, bet ko **salasīt**?

Izlasīt var _____, _____, _____, _____ (ko?).

Salasīt var _____, _____, _____, _____ (ko?).

4. uzdevums

*Veido darbības vārdus ar priedēkli **pār-**!*

Veido teikumus! (Kas? ko darīju?)

Pskaidro, kā tu saproti šos vārdus!

skriet, braukt, peldēt, rāpties, plēst, mest

Piem., Es pārskrēju.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

5. uzdevums

*Veido darbības vārdus ar priedēki **ap-**! Izvēlies piecus darbības vārdus un veido ar tiem vārdu savienojumus! Vārdu savienojumus iesaisti teikumos!*

Skriet, zīmēt, plaucēt, pļaut, precēt, pīkot, domāt
ko dara?+ ko?

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

6. uzdevums

*Kam var **pārlēkt**? Kam var apskriet **apkārt**?*

Peļķe, ezers, celms, ozols, grāvis, mežs, akmens, māja, bedre, kalns,
ugunskurs, elektrības stabi

Uzzīmē!

Pārlēkt var ..... (kam?).

Apskriet var ..... (kam?).

7. uzdevums

*Pievieno darbības vārdiem priedēkli **pa** -!*

Aicināt, audzēt, skriet, adīt, aijāt, airēt, auklēt, asināt.

---

8. uzdevums

*Izsaki aizliegumus! Lieto priedēkli **ne-**! Pasvītro darbības vārdus!*

- Zēns grūstās. **NEGRŪSTIES!**
- Māsa strīdas ar mammu. _____
- Mazulītis raud. _____
- Aldis un Valdis spēlē ģitāru. _____
- Emīls skrien pāri zālājam. _____
- Daiga skatās filmu. _____
- Skolnieces klaigā. _____

9. uzdevums

*Ko var **piepūst**, bet ko **aizpūst**?*

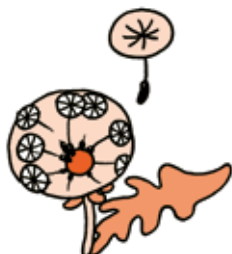
b__l__n__

__p____a

__ie____

p____ņp__a

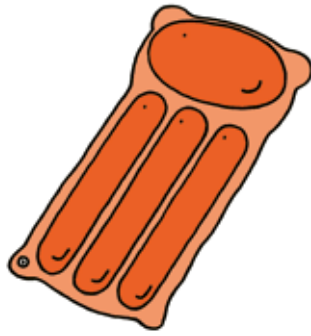
m____s

v____gi

lie__ss__r__

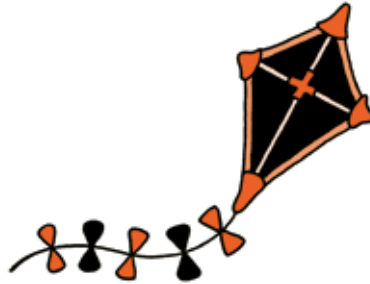
m__t__ac__

_____

p__ldr__ņķ__

Gai__p__ķ__

- Piepūst var _____, _____, _____, _____ (ko?).

- Aizpūst var _____, _____, _____ (ko?)

10. uzdevums

*Pievieno darbības vārdiem priedēkli **at** -! Uzraksti darbības vārdus!*

Taisīt, griezt, tīrīt, tīt, vērt, skrūvēt, slēgt

Veido teikumus! (Kas?+ ko dara?+ ko?)

---

11. uzdevums

Ko var **sasiet**, bet ko **aizsiet**?

mezglis

maiss

kakasaite

acis

lenta

mute

- Sasiet var _____, _____, _____ (ko?).

- Aizsiet var _____, _____, _____ (ko?).

12. uzdevums

Kas var **izkust**, bet kas var **piekust**?

Sniegs, slēpotājs, šokolāde, gardēdis, saldējums, kārumnieks, sniegavīrs, putns, strādnieks, lāsteka, slidotājs, konfektes

- Izkust var _____, _____, _____, _____,
_____ (kas?).

- Piekust var _____, _____, _____, _____,
_____ (kas?).

13. uzdevums

Izlasi un atceries!

Ko darīja?

vilka
ņēma
meta
lika
lēja
meklēja
ķēra
zīmēja
lasīja

Ko izdarīja?

uzvilka
paņēma
aizmeta
nolika
ielēja
sameklēja
noķēra
uzzīmēja
izlasīja

14. uzdevums

Svītriņas vietā ievieto atbilstošu darbības vārdu!

Vāvere ..... uz zara.

Skolēni ..... pār grāvi.

Dārznieks ..... pie puķu dobies.

Zēns ..... lapas ar grābekli.

Cilvēks nevar ..... zemi bez lāpstas.

Princese ..... pa dārzu.

Audzinātāja ..... par savu ceļojumu.

Es ..... grāmatu no plaukta.

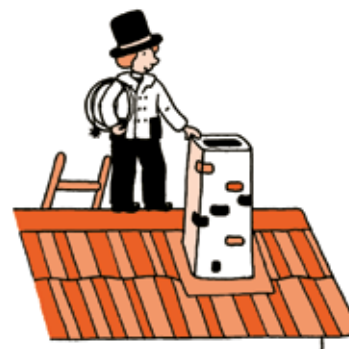
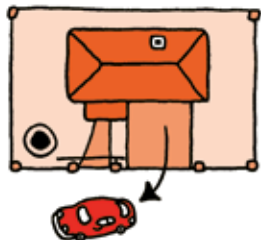
Zēns ..... aiz skolas.

Māsa ..... pasaku par princesēm.

(uzlēca, pārlēca, piegāja, sagrāba, uzrakt, pastaigājas, pastāsta, izņēmu, jānomazgā, aizskrēja, izlasīja)

15. uzdevums

Veido darbības vārdus ar priedēkļiem *iz-, at-, uz-, no-, pār-, pa-, no-, ap-, sa-, pie-, aiz-, ie-*! Uzraksti teikumus!

16. uzdevums

*Pasvītro darbības vārdus! Papildini šos darbības vārdus ar piedēkļiem!
Uzraksti teikumus!*

Upē zēni **zvejoja** zivis, bet pļavā meitenes **vārīja** zupu.

Gar mežmalu **skrēja** ruda lapsa un trīs mazi lapsēni.

Latviešu valodas stundā skolēni **rakstīja** diktātu par rudens
pārgājienu.

---

17. uzdevums

Izlasī!

Elīnas pienākumi

1. saklāt gultu
2. sakārtot istabu
3. aiziet uz veikalu
4. pagatavot brokastis
5. izpildīt mājasdarbus

Viktora pienākumi

1. sagriezt maizi
2. iznest atkritumus
3. paēst brokastis
4. iedzert zāles
5. izlasīt jaunākās ziņas

Uzraksti, kādi ir tavi pienākumi! Lieto darbības vārdus ar piedēkļiem!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

18. uzdevums

*Izvēlies darbības vārdam piedēkli: **ie-, uz-, iz-, pa-, ap-, no-, sa!**
Darbības vārdus iesaisti teikumos!*

Dod – .....

Velk – .....

Gatavo – .....

Ņem – .....

Lej – .....

Brauc – .....

Šuj – .....

19. uzdevums

Lasiet sarunas lomās!

- Maija, **uzraksti** uz tāfeles datumu! – Es **uzrakstīju**.
- Jāni, **izraksti** no uzdevuma darbības vārdus! – Es **izrakstīju**.
- Maruta, **pieraksti** manu telefona numuru uz lapiņas! – Es **pierakstīju**.
- Elmār, **saraksti** dienasgrāmatu! – Es **sarakstīju**.
- Elīna, **atraksti** man vakarā īsziņu! – Es **aizrakstīšu**.
- Lūdzu, **ieraksti** savā burtnīcā uzdevuma noteikumus! – Es **ierakstīju**.
- Laura, **paraksti** dokumentu! – Es **parakstīju**.

ATKĀRTOJUMS

1. uzdevums

Sadali dotos vārdus trīs grupās! Uzraksti nosaukumu grupai, kura izsaka darbību!

Met, zīmē, tievs, zēns, prieks, sēž, auksts, stiprs, salaboja, nopirks, pabaros, bumba, mīļš, apaļš, snieg, sadalīja, zvejo, kuģis, zilonis, miegs, garšīgs, zāģēs.

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. uzdevums

Pasvītro darbības vārdus! Nosaki jautājumu!

Es izaugu pie māmiņas
Kā sarkana brūklenīte:
Pienu ēdu, pienu dzēru,
Pienā muti nomazgāju.
    Žagatiņa brīnījās,
    Uz zariņa tupēdama:
    Ko brīnies, žagatiņa,
    Tā strādā darba ļaudis.

3. uzdevums

Burtu virknēs sameklē un pasvītro darbības vārdus! Izraksti tos!

actevizlasačapiezumeklēielolatsdodui

barodolusatnesputļubrunāislozvafguis

kājalabsāpvādapstdegkristaveidošefga

zadomāresnuvklausāsskaziksperējsdai

nagvelkbamk dziedzgarzenīšsvilpoblinre

---

4. uzdevums

Atrrod šos vārdus! Meklē dažādos virzienos! (↑↓→←↖↗)

SKRIENU
SĒŽU
KĀPJU
MĀCOS
DZERU
ĒDU

RUNĀJU
ELPOJU
LASU
BRAUCU
DRAUDZĒJOS
PĒRKU

GUĻU
DOMĀJU
RAKSTU
STRĀDĀJU
GRIBU
JAUTĀJU

VEDU
PALĪDZU
ŠŪPOJOS
BŪŠU
SLIDOJU
GAIDU

Z	E	P	L	P	U	J	M	Z	K	I	G	T	O	Z	M	I	S
I	Š	A	A	M	J	I	U	H	R	U	N	Ā	J	U	R	D	L
N	Ū	L	S	Z	Ā	L	F	B	E	V	O	R	I	P	M	Z	A
D	P	Ī	D	F	M	C	K	Ē	P	Ī	T	S	S	B	I	E	E
Ņ	O	D	F	T	O	R	O	H	Ņ	E	Ž	K	Ī	B	U	R	T
M	J	Z	L	A	D	Č	U	S	E	P	R	A	K	R	Ļ	U	I
I	O	U	A	F	E	H	S	O	Ī	I	G	D	Ū	A	N	I	E
U	S	Č	S	E	J	Ā	Ē	U	E	L	P	O	J	U	C	Ā	K
G	D	V	U	Ģ	O	T	Ž	N	G	U	T	O	M	C	I	Ķ	A
U	R	E	D	T	U	B	U	K	V	Ā	P	M	F	U	Ļ	U	G
T	Ļ	I	V	J	U	T	R	A	P	Ē	A	T	Ģ	D	O	Z	O
S	U	L	B	A	U	L	J	I	R	L	B	U	J	P	Ā	K	D
K	P	A	H	U	D	J	A	K	J	I	Ī	P	O	I	U	T	R
A	B	C	F	Ū	Ē	B	U	D	R	A	U	D	Z	Ē	J	O	S
R	E	Ņ	B	M	J	Ū	D	E	T	S	Ā	A	L	I	E	S	H
A	J	Ū	S	T	R	Ā	D	Ā	J	U	U	J	Ā	T	U	A	J
P	Š	A	G	A	I	D	U	L	M	U	J	O	D	I	L	S	A
U	D	E	M	A	J	O	J	E	I	K	A	S	K	G	T	Z	Č

5. uzdevums

Izraksti darbības vārdu pārus ar pretēju nozīmi! Iemācies trīs sakāmvārdus no galvas! Pastāsti, kā tu tos saproti!

Kur nauda runā, tur taisnība klusē.

Runāt - sudrabs, klusēt - zelts.

Dod Dieviņ, otram dot, ne no otra mīļi ņemt.

Nepriecājies rītā, priecājies vakarā.

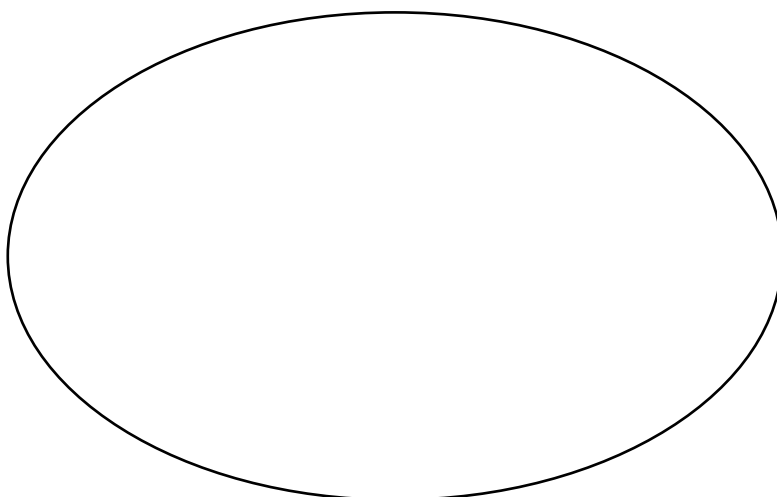
Jo ātrāk sāksi, jo ātrāk beigsi.

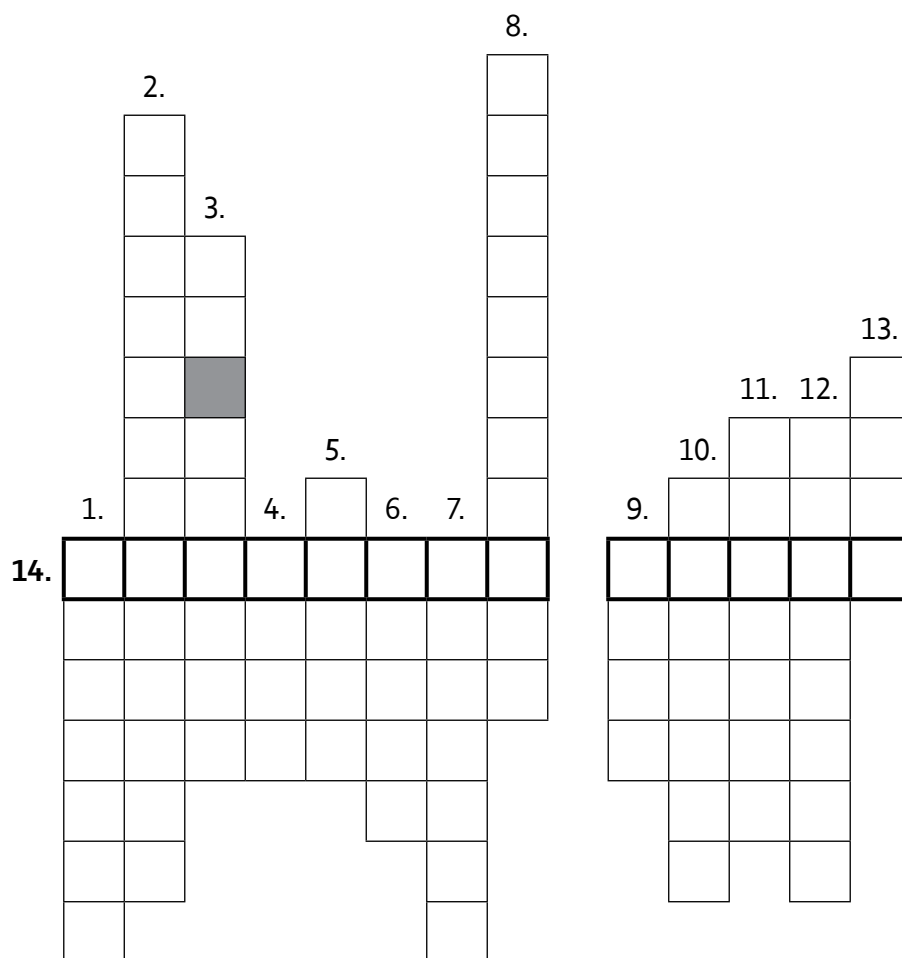
6. uzdevums

*Uzraksti visu, ko tu zini par darbības vārdu! Veido domu karti! Izmanto vārdus: **darbības vārds, laiks, nenoteiksme, tagadne, pagātne, nākotne, skaitlis, vienskaitlis, daudzskaitlis, persona, 1.persona, 2.persona, 3.persona!***

7. uzdevums

Atrisini krustvārdu mīklu!

Vertikāli

1. Darbības vārdi izsaka .....
2. Darbības vārdiem ir vienskaitlis un .....
3. Darbības vārda jautājums pagātnē.
4. Sinonīms vārdam „rāt”.
5. Veido darbības vārdu no vārda „tīrs”.
6. Darbības vārds ar pretēju nozīmi vārdam „sākt”.
7. Darbības vārds „audzēt” pagātnē, 1. personā, vienskaitlī.
8. Darbības vārda pamatforma.
9. Darbības vārds ar nozīmi „pārvadāt” kravu.
10. Darbības vārda laiks.
11. Darbības vārdam ir laiks, skaitlis un .....
12. Darbības vārds ar pretēju nozīmi vārdam „priecāties”.
13. Darbības vārds „nāk” nākotnē, 3. personā, daudzskaitlī.

Horizontāli

14. Vārdšķira

8. uzdevums

Izdomā un uzraksti dzejoli!

D	_____
A	_____
R	_____
B	_____
Ī	_____
B	_____
A	_____
S	_____
V	_____
Ā	_____
R	_____
D	_____
S	_____

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1. Ceplīte B., Ceplītis A.(1991). *Latviešu valodas praktiskā gramatika*. Rīga: Zvaigzne
2. Jefremova G. (2005). *Sarunas par darbības vārdu*. Mācību līdzeklis 5.klasei. Rīga: Retorika A
3. Jefremova G., Kopeika T., Špera E.(2005). *Darbības vārds. Skolēnu burtnīca*. Mācību līdzeklis 5.klasei. Rīga: Retorika A
4. Абрамова Т.А., Зикеев А.Г., Коровин К.Г., Котенко А.Г. (1988). *Русский язык. Учебник для 2 класса школы слабослышащих (2-е отделение)*. Москва: Просвещения
5. Босскис Р.М., Зикеев А.Г., Коровин К.Г. (1988). *Русский язык. Учебник для 1 класса школы слабослышащих (2-е отделение)*. Москва: Просвещения
6. Быкова М.Л., Кричевская Л.Д. (1997). *Развитие речи. Учебник для 4 класса коррекционной образовательных учреждений 1.вида*. Москва: Просвещения
7. Зикеев А.Г. (2003). *Практическая грамматика на уроках русскова языка. Учебно-методическое пособие для работы с учащимися 4-7 классов специальных (коррекционная) образовательных учреждений. Часть 2. Глагол. Местоимение. Причастие*. Москва: Гуманитарный издательский центр Владос
8. Зыкова Т.С., Зыкова М.А. (2003). *Развитие речи. Учебник для 3 класса специальных (коррекционных) образовательных учреждений 1.вида*. Москва: Просвещения
9. Кукушкина Л.В. (1990). *Русский язык. Учебник для 6 класса школы слабослышащих*. Москва: Просвещения

PIELIKUMI

DARBĪBAS VĀRDU KARTIŅAS

Meitene
lasa grāmatu

Meitene
raksta burtus

Meitene
rēķina uzdevumu

Meitene
zīmē kaķi

Meitene krāso
māju

Meitene
veido ezi

Bērni
sakārto rotaļlietas

Vecmāmiņa
ada šalli

Māmiņa
šuj kleitu

DARBĪBAS VĀRDU KARTIŅAS

2.

IZGRIEZT pa PĀRTRAUKTO līniju

Bērni spēlējas
ar rotaļlietām

Bērni priecājas
un smejas

Meitene
raud

Zēns
skatās pa logu

Bērni
klausās pasaku

Māmiņa
runā pa telefonu

Skolotāja
jautā

Skolēni
atbild

Zēns
makšķerē zivis

DARBĪBAS VĀRDU KARTIŅAS

3.

IZGRIEZT pa PĀRTRAUKTO līniju

Zvejnieki
zvejo zivis

Meitene
līmē puķi

Zēns
domā

Zēns
plēš papīru

Skolēni
mācās

Zēns
griež ar šķērēm

Zēns
sit zēnam

Zēnam
sāp

Vecmāmiņa
iet pa ielu

DARBĪBAS VĀRDU KARTIŅAS

4.

IZGRIEZT pa PĀRTRAUKTO līniju

Bērni stāv
pie luksofora

Vectētiņš
sēž uz krēsla

Pele
tup aiz maisa

Mašīna
brauc pa ielu

Suns
guļ būdā

Zēns
atpūšas

Skolotāja
nāk klasē

Skolēni skrien
sporta stundā

Skolēni
lec tāllēkšanu

DARBĪBAS VĀRDU KARTIŅAS

5.

IZGRIEZT pa PĀRTRAUKTO līniju

Pīles
peld ezerā

Skolēni
vingro sporta zālē

Meitenes
dzied dziesmu

Skolēni
dejo

Zēns
met bumbu

Zēns
ķer bumbu

Zēns
sper bumbu

Lidmašīna
lido virs upes

Meitene
spēlē domino

DARBĪBAS VĀRDU KARTIŅAS

6.

IZGRIEZT pa PĀRTRAUKTO līniju

Tētis
nes somu

Kravas mašīna
ved malku

Tētis
zāgē koku

Tētis cērt koku

Meitene ķemmē
matus

Vectētiņš
kāpj autobusā

Zēns
ēd cepumu

Meitene
dzer tēju

Māmiņa
vāra zupu

DARBĪBAS VĀRDU KARTIŅAS

7.
IZGRIEZT pa PĀRTRAUKTO līniju

Zīmējums

Tētis griež maizi

Zīmējums

Mamma mazgā traukus

Vecmāmiņa
cep pankūkas

Māmiņa
ber miltus bļodā

Māmiņa
mizo kartupeļus

Tētis
griež maizi

Zēns dod
šokolādi meitenei

Bērni
baro putniņus

Mamma
mazgā traukus

Meitene
slauka bļodu

Mamma
gludina svārkus

DARBĪBAS VĀRDU KARTIŅAS

8.

IZGRIEZT pa PĀRTRAUKTO līniju

Tētis
rok zemi

Mamma
stāda puķes

Zēns
lej puķes

Meitene
ravē

Bērni
grābj lapas

Tētis
labo kurpi

Zēni gatavo
putnu būri

Putnu būrītī
dzīvo strazdi

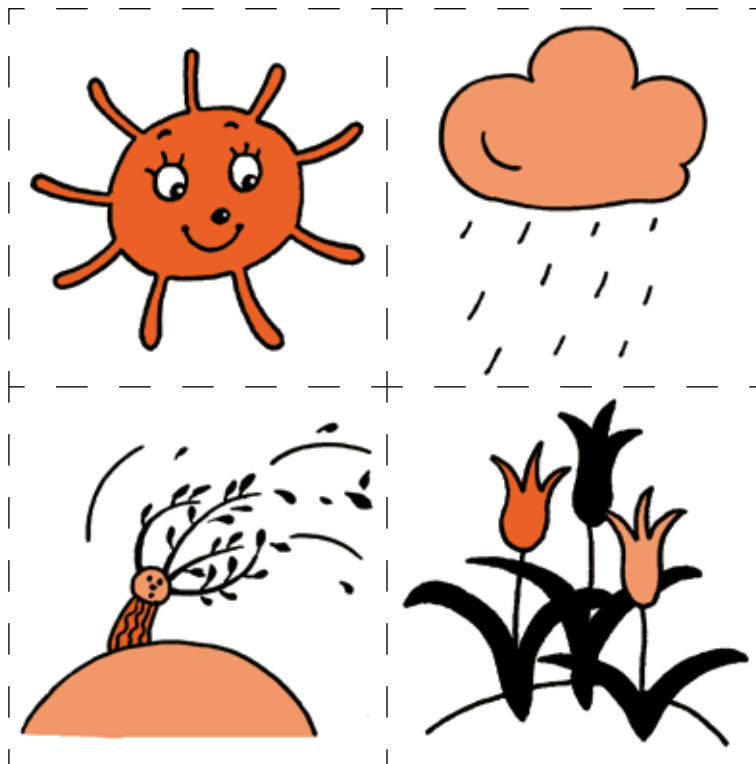
Zēns palīdz tētim
labot mašīnu

DARBĪBAS VĀRDU KARTIŅAS

9.

IZGRIEZT pa PĀRTRAUKTO līniju

Saule spīd

Lietus līst

Vējš pūš

Puķes zied

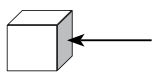
DARBĪBAS VĀRDU LOTO

SPĒLĒ	TIES	RAU	DĀT
ŠŪT		RU	NĀT
			SVEICINĀT
DZIE	DĀT	RĒĶI	NĀT
SAUKT	DRAUDZĒ	TIES	ĶERT
PA	ŅEMT	DE	JOT
RAKT	SMAI	DĪT	SKRIET
ŠŪPO	TIES	LA	SĪT
RIET	SPĒLĒ	TIES	JĀT

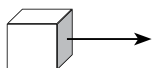
DARBĪBAS VĀRDI AR PRIEDĒKĻIEM

ie-

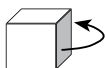
ieskrien, iekāpj, ieiet, iebrauc, ieslēdz, iepeld, ienes, ielien, iemet, iekrīt, iegriež, ieliek, ieēd, ieved, iesien, iemācās, ieraksta, ieber

iz-

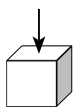
izskrien, izkāpj, iziet, izbrauc, izslēdz, izņem, izpeld, iznes, izlien, izmet, izkrīt, izgriež, izēd, izved, izcep, izkrāso, izmazgā, izrēķina, izbrauc, iztīra, izkrāso, izber, izlasa

aiz-

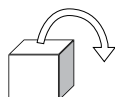
aizskrien, aiziet, aizbrauc, aizpeld, aiznes, aizlien, aizmet, aizkrīt, aizgriež, aizliek, aizved, aizsien, aizpeld, aizbrauc

uz-

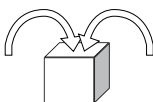
uzskrien, uzkāpj, uziet, uzbrauc, uznes, uzlien, uzmet, uzkrīt, uzgriež, uzliek, uzēd, uzved, uzsien, uzlec, uzzīmē, uzraksta

no-

noskrien, nokāpj, noiet, nobrauc, nomet, nokrīt, nogriež, noliek, noēd, noved, noguļ, noņem, nokāpj, noslauka, notīra, nokož, norij, nomazgā, noriet, novelk, nokrāso, nosauc, noķer, notīra, nober, nokavē, noņem

sa-

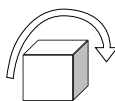

sabrauc, sanes, salien, samet, sakrīt, sagriež, saliek, saved, sasien, salej, saplēš, sasauc, sanāk, saslauka, saber

pa-

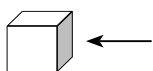
paskrien, paiet, pabrauc, panes, pamet, pakrīt, pagriež, paliek, paēd, paved, paguļ, paklanās, paslavē, pasmaida, paraksta, paņem

ap-

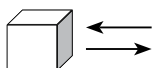
apiet, apskrien, apbrauc, appeld, apņem, apgriež, apliek, apēd, apved, apsien, apauj, apgriež, apsien, apsveic

pie-

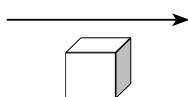
pieskrien, pieiet, piebrauc, piepeld, pienes, pieliek, piekrīt, piegriež, pieliek, pieved, piesien, pieceļas, pieber

at-

atskrien, atiet, atbrauc, atpeld, atnes, atlien, atslēdz, atņem, atmet, atgriež, atliek, atved, atsien, atņem

pār-

pārskrien, pāriet, pārbrauc, pārpeld, pārnes, pārlien, pārslēdz, pārņem, pārmet, pārgriež, pārliet, pārved, pārsien, pārbūvē, pārrunā, pārmet, pārlej, pārkāpj, pārbauda, pārnāk, pārbrauc, pārskrien, pārnes, pārraksta, pārkrāso, pārej

DARBĪBAS VĀRDS

Ko darī <u>u</u> ? Pagātne (vakar, sen)	Ko dar <u>u</u> ? Tagadne (tagad)	Ko darī <u>š</u> ? Nākotne (rīt)
es bij <u>u</u> es gāj <u>u</u> es dev <u>u</u>	es esm <u>u</u> es ej <u>u</u> es dod <u>u</u>	es bū <u>š</u> es ie <u>š</u> es do <u>š</u>
es ņēm <u>u</u> es nolik <u>u</u> es ēd <u>u</u> es dzēr <u>u</u> es pirk <u>u</u> es brauc <u>u</u> es griez <u>u</u> es uzvil <u>u</u> es skrēj <u>u</u>	es ņem <u>u</u> es noliek <u>u</u> es ēd <u>u</u> es dzer <u>u</u> es pēr <u>u</u> es brauc <u>u</u> es grie <u>ž</u> es uzvel <u>u</u> es skrien <u>u</u>	es ņem <u>š</u> es nolik <u>š</u> es ēd <u>īš</u> es dzer <u>š</u> es pirk <u>š</u> es brauk <u>š</u> es griez <u>īš</u> es uzvil <u>ķ</u> es skrie <u>š</u>
es zīmēj <u>u</u> es krāsoj <u>u</u> es vingroj <u>u</u> es dejoj <u>u</u> es mazgāj <u>u</u> es mazgāj <u>os</u> es spēlēj <u>os</u> es kārtoj <u>u</u>	es zīmēj <u>u</u> es krāsoj <u>u</u> es vingroj <u>u</u> es dejoj <u>u</u> es mazgāj <u>u</u> es mazgāj <u>os</u> es spēlēj <u>os</u> es kārtoj <u>u</u>	es zīmē <u>š</u> es krāso <u>š</u> es vingro <u>š</u> es dejo <u>š</u> es mazgā <u>š</u> es mazgā <u>šos</u> es spēlē <u>šos</u> es kārtō <u>š</u>
es rakstīj <u>u</u> es rēķināj <u>u</u> es stāvēj <u>u</u> es sēdēj <u>u</u> es mācīj <u>os</u>	es rakst <u>u</u> es rēķin <u>u</u> es stāv <u>u</u> es sē <u>ž</u> es māc <u>os</u>	es rakstī <u>š</u> es rēķinā <u>š</u> es stāvē <u>š</u> es sēdē <u>š</u> es mācī <u>šos</u>

DARBĪBAS VĀRDS

Ko darīji? Pagātne (vakar, sen)	Ko dari? Tagadne (tagad)	Ko darīsi? Nākotne (rīt)
tu biji tu gāji tu devi	tu esi tu ej tu dod	tu būsi tu iesi tu dosi
tu ņēmi tu noliki tu ēdi tu dzēri tu pirkī tu brauci tu griezi tu uzvilki tu skrēji	tu ņem tu noliec tu ēd tu dzer tu pērc tu brauc tu griez tu uzvelc tu skrien	tu ņemsi tu noliksi tu ēdīsi tu dzersī tu pirksi tu brauksi tu griezīsi tu uzvilksi tu skriesī
tu zīmēji tu krāsoji tu vingroji tu dejojī tu mazgāji tu mazgājies tu spēlējies tu kārtoji	tu zīmē tu krāso tu vingro tu dejo tu mazgā tu mazgājies tu spēlējies tu kārtoti	tu zīmēsi tu krāsosi tu vingrosi tu dejosī tu mazgāsi tu mazgāsies tu spēlēsies tu kārtosi
tu rakstīji tu rēķināji tu stāvēji tu sēdēji tu mācījies	tu raksti tu rēķini tu stāvi tu sēdi tu mācies	tu rakstīsi tu rēķināsi tu stāvēsi tu sēdēsi tu mācīsies

DARBĪBAS VĀRDS

Ko darījām? Pagātne (vakar, sen)	Ko darām? Tagadne (tagad)	Ko darīsim? Nākotne (rīt)
mēs bijām mēs gājām mēs devām	mēs esam mēs ejam mēs dodam	mēs būsim mēs iesim mēs dosim
mēs ņēmām mēs nolikām mēs ēdām mēs dzērām mēs pirkām mēs braucām mēs griezām mēs uzvilcām mēs skrējām	mēs ņemam mēs noliekam mēs ēdam mēs dzeram mēs pērkam mēs braucam mēs griežam mēs uzvelkam mēs skrienam	mēs ņemsim mēs noliksim mēs ēdīsim mēs dzersim mēs pirksim mēs brauksim mēs griezīsim mēs uzvilksim mēs skriesim
mēs zīmējām mēs krāsojām mēs vingrojām mēs dejojām mēs mazgājām mēs mazgājāmies mēs spēlējamies mēs kārtojām	mēs zīmējam mēs krāsojam mēs vingrojam mēs dejojām mēs mazgājam mēs mazgājamies mēs spēlējamies mēs kārtojam	mēs zīmēsim mēs krāsosim mēs vingrosim mēs dejosim mēs mazgāsim mēs mazgāsimies mēs spēlēsimies mēs kārtosim
mēs rakstījām mēs rēķinājām mēs stāvējām mēs sēdējām mēs mācījāmies	mēs rakstām mēs rēķinām mēs stāvam mēs sēžam mēs mācāmies	mēs rakstīsim mēs rēķināsim mēs stāvēsim mēs sēdēsim mēs mācīsimies

DARBĪBAS VĀRDS

Ko darījāt? Pagātne (vakar, sen)	Ko darāt? Tagadne (tagad)	Ko darīsiet? Nākotne (rīt)
jūs bijāt jūs gājāt jūs devāt	jūs esat jūs ejat jūs dodat	jūs būsiet jūs iesiet jūs dosiet
jūs ņēmāt jūs nolikāt jūs ēdāt jūs dzērāt jūs pirkāt jūs braucāt jūs griezāt jūs uzvilktāt jūs skrējāt	jūs ņemāt jūs noliekat jūs ēdat jūs dzerat jūs pērkat jūs braucat jūs griežat jūs uzvelkat jūs skrienat	jūs ņemsiet jūs noliksiet jūs ēdīsiet jūs dzersiet jūs pirksiet jūs brauksiet jūs griezīsiet jūs uzvilksiet jūs skriesiet
jūs zīmējāt jūs krāsojāt jūs vingrojāt jūs dejojāt jūs mazgājāt jūs mazgājāties jūs spēlējāties jūs kārtojāt	jūs zīmējat jūs krāsojat jūs vingrojat jūs dejojat jūs mazgājat jūs mazgājaties jūs spēlējaties jūs kārtojat	jūs zīmēsiet jūs krāsosiet jūs vingrosiet jūs dejosiet jūs mazgāsiet jūs mazgāsieties jūs spēlēsieties jūs kārtosiet
jūs rakstījāt jūs rēķinājāt jūs stāvējāt jūs sēdējāt jūs mācījāties	jūs rakstāt jūs rēķināt jūs stāvat jūs sēžat jūs mācāties	jūs rakstīsiet jūs rēķināsiet jūs stāvēsiet jūs sēdēsiet jūs mācīsieties

DARBĪBAS VĀRDS

(viņš viņa viņi viņas)

Ko darīja? Pagātne (vakar, sen)	Ko dara? Tagadne (tagad)	Ko darīs? Nākotne (rīt)
bija gāja deva	ir iet dod	būs ies dos
ņēma nolika ēda dzēra pirka brauca griezā uzvilka skrēja	ņem noliek ēd dzer pērk brauc griež uzvelk skrien	ņems noliks ēdīs dzers pirks brauks griezīs uzvilks skries
zīmēja krāsoja vingroja dejoja mazgāja mazgājās spēlējās kārtāja	zīmē krāso vingro dejo mazgā mazgājas spēlējas kārtā	zīmēs krāsos vingros dejos mazgās mazgāsies spēlēsies kārtos
rakstīja rēķināja stāvēja sēdēja mācījās	raksta rēķina stāv sēž mācās	rakstīs rēķinās stāvēs sēdēs mācīsies